

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	16 kor. — fill.
Negyedévre	4 „ — „
Helyben házhoz kordva:	
Egész évre	20 kor. — fill.
Negyedévre	5 „ — „
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor. — fill.
Negyedévre	6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyék árát 8 fill.

NAGYVÁRAD, márczius 1.

A szabadelvű párt jubileumára.

Holnap pedig nagy napja lesz a magyar »szabadelvű« pártnak. Az elvtagadással szövetkezett érdekhajhász gyengeség törvénytelen szövetkezetéből 1875. év márczius 13-án született meg a Tiszapárt oligarchiája, amelyet szabadelvű pártnak kereszteltek el s amely párt azóta Magyarországon elevenek és holtak felett uralkodik, osztván hivatalt, penziót, kiüntetést, sinecurákat a benne bizóknak, tönkre tevén az országot anyagilag és erkölcsileg, mig nem bételik az Irás, mely mondja, hogy: »akinek vagyon, annak adatik s akinek nincsen, amije vagyon is, elvétetik tőle.«

Igazán, ez a nap, melyet Tisza szerzett, örvendezzenek és vigadozzanak azon, akik hasznát látják. Akiknek szive örömmel telik el, mikor a keresztény nemzet államfenntartó részét kisajátítva, a munkás osztályt elkeseredve forradalomra készen, a magyar középosztályt megsemmisítve látják, azok örüljenek és vigadjanak, mert a Lipót-városban nagy az ő dicsőségek. Akiknek a letiport, meggyalázott és elköttyavetyélt politikai lelkiismeretnek a nemzet lelkéből való teljes kiűrés nem veszteség, akiknek hazafiságok egy jól megfizetett kormányparti szavazat leadásában tetőzik, azok is jubiláljanak, mert ime 25 esztendeig tartott az uralkodásuk s a husos fazekakban még párolog az ennivaló továbbra is, hosszú időkre.

Mekkora lehetett ennek az országnak a büne, hogy *ily* rendszer annyi éven át tudta magát a jók büntetése gyanánt felszinen tartani rajta! Mekkora ennek a nemzetnek a sülyedése, hogy ilyen alapon létrejött, ilyen eszközökkel dolgozó többség mindjobban megerősödni tudott felette!

Mert elismerjük mi azt, hogy Széll Kálmán sok szép reménnyel kecsgetelő jelszavakkal foglalta el a mult évben a miniszterelnöki széket, de a párt a régi, még mindig a régi s az oda vonzott nemzeti párt igazán nem volt az a kovász, amely áthatotta azt a nagy tömeget, hanem úgy került be a többségbe, mint Cronje tábornok kiéhezett burjaival az angol táborba, ahol elszedett fegyvereik fejében kapnak szép szót, meg komisz kenyeret.

A szabadelvű pártot abból kell megítélni, amire vállalkoznia, amit kivinnie kellett volna s nem abból, amit megcsinált.

Mindenekelőtt arra volt szükség, hogy a nemzetet politikai egységben és nemzetgazdaságilag felvirágoztatva, hozzá lássanak azon ázsiai állapotok kiűréséhez, amelyek e hazát a széltüzlés felé terelik.

De e helyett van egy oly választási törvényünk, amely kétfelé szakítja az országot s valóságos gunyja az alkotmányos fejlődésnek. — Erdélyben kivételes választási törvények vannak érvényben az osztrák magánjoggal és osztrák sajtóügyi abszolutisztikus pátensekkel egyetemben. — Micsoda politikai jogegység ez?

A szabadelvű-párt kötelessége lett volna oda munkálni, hogy a haza különböző ajku fiainak teljes egyetértésével legyen kiépítve a jogállam.

De hát ebből nincs semmi. Egyik halfogás a másik után, egyik tapintatlanság a másik után lett elkövetve és ebben a fontos kérdésben a szakértelem teljes hiányát cifra frázisokkal és sallangos mondásokkal fedezték és fedezik be.

Maga a magyar társadalom szét van tagolva és mindenki belenyugszik, hogy az így nagyon jól van. Egyesülési törvényünk nincs sehol. A polgárok összes jogai a romlott adminisztráció közgeinek önkényére és diszkrétójára vannak bízva. A törvényekkel játékot űz a központi hatalom, megtartatván azokat, melyek önzellen megtartásához sem ereje, sem kedve nincsen. Micsoda politikai bölcsességet reprezentál tehát ez a párt?

Ne tessék dicsekedni azzal a nemzetgazdasági haladással, amelyet e párt egisze alatt elértünk!

Mert hiszen igaz, hogy a főváros telve palotákkal, a paloták kincsekkel, értékekkel, de ez a haladás nem a meggazdagodott nemzet haladása, hanem azoknak terjeszkedése, akiknek azelőtt is volt pénzök, csak joguk és tekintélyük hiányzott hozzá. A falu szegény volt és még szegényebb lett. Gyarapodni legalább is nem gyarapodott semmit. Pedig az államfenntartó és annak terheit viselő keresztény nemzet, az a *dolgozó nép*, falvakban lakik.

A rettenetes pusztulás képét csak azok

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A tanácsos ur.

Fordította: P. A.

A falu bírása kora reggel nagy szobájában ült, melyet hivatalának rendezett be, iratokkal és könyvekkel fődött tölgyfa asztalnál. A község feje éppen azon buzgálkodott, hogy egy csomó lencsét kitisztítson és egy elötte álló pléhdénybe tegyen.

Az asztal előtt a póstás állt és elmondta, ami újságot tegnap a kis helységben összedett.

— Elhíhetí bíró ur, a mit mondok, az szent igaz. Nekem a borbély mondta el és ez a dolgot a teljes asszony férjétől tudja, aki maga hallotta a községi szolgáló sógornéjától. Tegnapelőtt a szolgabíróhoz valami ur jött, aki semminek sem látszott és akit mindenki közönséges embernek tartott. És tudja-e, ki volt? A legmagasabb tanácsos, aki vizitációra jött és incognito utazott. Ez azután befűtött a szolgabírónak! Mindenbe bele ütötte az orrát, addig kotorászott, míg valahol hibát talált. Először úgy tett, mintha őt se tudna olvasni de azután kimutatta a foga fehérét és harapott.

— Kit harapott meg, — kiáltott fel a bíró és ijedtében földre ejtette borsóját — egy tanácsos ur csak nem fog harapni?

— Ugyan, ne beszéljen ilyen ostobaságot, mintha azt mondtam volna, hogy a szolgabíró megharapta volna a lábát. Csak bemártotta alaposan. »Követelem, hogy a törvényt tiszteljük«, kiáltotta és szitkozódott. Ha ez egyszer idejön, majd adna magának dolgot. Az úgy megpubitaná őt, mint valami birkacombot!

A bírónak halvány, gömbölyű arca sötétvörössé lett és izgatottan így szólt:

— Ilyen bajtól majd megment engem az Uristen. Ha éppen vizsgálatnak kellene lennie, az illik, hogy néhány nappal azelőtt bejelentsek, hogy az ember a szerint igazodjék.

Ebben a pillanatban az előszobában a kovácsnak hangja ballatszott:

— Befelé itt az iroda — és tüstént belépett egy magas termetű, idősebb férfi, fekete ruhában és világos felső kabátban, puha barna kalappal kezében.

Utána jött a kovács, a ki oda kiáltott a polgármesternek:

— Szép madarat fogtam. Mindjárt be is csukhatod és azután felküldheted a törvényszékhez. Szobámba lopódzott, amint az udvaron lovat patkoltam. Véletlenül be mentem és megcsiptem a tolvajt, amiatt a falról éppen levette ezüst zsebórámat.

— Kedves barátom, — válaszolt az idegen nyugodtan, — lakásába léptem, hogy tájékozást kérjek és mivel chronometerem éppen javításban van, levettem az órát és megnéztem, hányat ütött.

— Hiszen én mindjárt tudtam, hogy nálad

mennyit ütött az óra, — vágott szavába a kovács, — elfogtalak és most bíró, vedd pártfogásodba. Nekem ismét dolgomra kell mennem.

Menésközben még egyszer oda kiáltott az ismeretlennek:

— Most már nem menekülsz meg, akasztófa virágja!

A bíró nem vette le a szemét az idegenről és izgalma nőttön nő, midőn ez szemüvegét vett elő zsebéből, orrára tette és pathosszal így szólt:

— Uram! ön képviseli az igazságot itt. A kovács az ön jelenlétében durván sértegetni mert engem. Megbocsátom gyanuját, — hisz nem tudja felfogni annak igazságtalanságát, de követelem, hogy megbüntessék a sértegetésért. Ismerem a törvényt és gondoskodni fogok, hogy tiszteletben tartsák. Fiat mundus, pereat iustitia!

A póstás oldalba lökte a bírót, sokat jelentő pillantást vetett rá, mélyen meghajtotta magát az idegen előtt és kiment az ajtón. A községi előjáró megemberelte magát és barátos mosolyra erőltette száját, ezt kérdezte:

— Kérem, ki ön? Már gondolom, hogy...

Nevetve válaszolt az ismeretlen:

— Alpárinak neveztek engem czella — akarom mondani tanácsos társaim.

Alpári tanácsos, dadogta a bíró, széket tett az asztalhoz, gyorsan letörölte színés zsebkendőjével és megkínálta az idegent: Méltóztassék leülni, tanácsos ur!

ismerik igazán, a kik a telekkönyveket az utóbbi években tanulmányozták. A tót felvidék lakói az éhenhalástól Amerikába menekülnek ezrivel, a ruthén felvidék lakosságának sorsáról pedig a minap adott hí képet a liberális Egán.

A közigazgatás terén elért eredményekkel pedig nem hivatkozni, hanem szégyenkezni tanácsos. A Bokrosoktól a Kriványokig mily nagy sora a liberális *oszlopoknak* marad emlékezetes minálunk! Sohasem fogom feledni a jelenetet, mikor előttem ugy jellemeztek egy falusi jegyzőt, hogy »íme már öt éve van nálunk és még nem sikkasztott!«

Ily közigazgatás mellett, ahol a főispán *váli*, az alispán *basa*, a szolgabírák meg *bégek*, lehetetlen igazat nem adnunk azoknak, a kik szerint *Ázsia Pozsonynál kezdődik*.

És végezetül ez a kormánypárt, a mely minden vezérét tüskén-bokron követte és megszavazott mindent, kitörülte Magyarországot a keresztény államok sorából, felekezetlen, azaz pogány állammá tette, amelynek se hite, se vallása, azaz, hogy egy *kis* rokonszenvet mégis mutat az Izrael iránt, amelynek sok pénze van. Már pedig ahol a test van, oda gyűlnek a sasok is. Volna csak szegény a Lipótváros, nem volna a Lloyd-klubb filoszemita!

A hazának tehát igazán nincs mit jubilálnia. A szabadelvű-párt tarthat ünnepeket, szépet és nagyot, hogy még a kutya is hust ehetik rajta, ez az ünnep nem lesz a nemzet ünnepe, aminthogy a szabadelvű-párt is nem a nemzet politikájának volt a megtestesítője. A kimerült és vezér nélküli nemzet sülyedt állapota felszínre hozta a plutokracziát és annak szolgáit. Ezek most vigasztaltatnak, a nemzet pedig gyötörtetik, mert az ezer éven át fenntartóját, a kereszténység tiszta forrását elhagyva, iszapos vizű tócsákat keresett magának.

Igy történik, hogy a liberalizmus ju-

bilál, Széll, Podmaniczky, Horánszky, Tisza István és a többiek nagy beszédeket mondanak, telve frázissal és a soha meg nem halás reményével. Az ország és a nemzet szomorkodik és tür, várván mig elmulik az Isten büntető ostora és földérül a becsületes haladás és tiszta hazafiság pirkadó hajnala. . .

Gedeon.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, márcz. 1.

A farsangi vakáció után ma tartotta első ülését a t. Ház.

Ferczel Dezső elnökölt.

Az első szónok Kálmán Károly volt, a ki a belügyi költségvetés rendőrségi tételénél szólalt fel és amellett érvelt, hogy a rendőrség ne csak az anyagi, de az erkölcsi és nevezetesen a vallás-erkölcsi érdekeket oltalmazza.

A jegyző Polónyi Gézárt hívta most fel szólásra, a ki azonban nem volt jelen.

Visontai Soma hosszabb beszédben foglalkozik a rendőrség feladatáról. Az új bünvádi eljárásban aztán élesen elítéli a fővárosi előjáróságoknak azt az eljárását, hogy a rendőrség által behajtott fogházbüntetésre átváltoztatható pénzbírságokat nem a rendeltetési célra, hanem a megbírságot polgárok egyéb tartozásaira fordítják. Ez által formálisan meghonosítja az adósok börtönének középkori intézményét. Aztán a tolonczházak mizériáiról beszél.

Széll Kálmán miniszterelnök, bár a felvetett kérdések aprólékosak, válaszolni kíván rájuk. A rendőrség tennivalója oly mértékben szaporodik, hogy a személyszaporítást tovább huzni nem lehet. Az utolsó évtizedekben a rendőrség munkája tulhalmozódott és egyelőre a személyszaporítást keresztül vitte a saját felelősségére, mert a közbiztonság érdeke kívánta. (Helyeslés). Felhozta Pichler, hogy régebbi vádjait a vizsgálatok igazolták. Megígéri, ugymond a minisz-

terelnök, hogy el fogja olyasni Pichler régebbi beszédeit és a meennyiben a felhozottak orvoslást követelnek, az mind meg fog történni. Visontainak feleli, hogy a rendőrségi muzeum létesítését maga is szükségesnek tartja.

Ezután több felszólaló nem lévén, a tételt megszavazták.

Óváry Ferencz a vidéki tüzoltó ügyben szól és e tekintetben azok hiányait felsorolja.

Széll Kálmán röviden csak annyit jelentett ki, hogy a közrendezet ügyét a legfontosabb és a legsürgőbb teendők közé sorozza s akár a közigazgatás reformjával együttesen, akár annak keretén kívül, de nagyon rövid idő alatt dűlőre fogja juttatni ezt a kérdést.

Az elnök öt perczre felfüggesztette az ülést.

Szünet után.

Kálmán Károly a közjótékonyági tételnél felszólalt és azt kifogásolta.

A tételt elfogadták.

Ezután több tételt vita nélkül elfogadtak.

Komjáthy Béla kifogásolja a Ház naplóját és kéri a miniszterelnököt, hogy a képviselői beszédeket a hivatalos lap közölje.

Thaly Kálmán pártolja Komjáthy felszólalását és ha egyelőre még nem lehet a hivatalos lapban a képviselői beszédeket közölni, kéri a minisztert intézkedni, hogy a hivatalos lap minden vasárnap egy mellékleten hozza az a heti beszédeket.

Ezzel a felszólalással a *belügyi tárca befejeztetett*.

Hosszas, perczekig tartó éljenzés.

Ezután következik

a kereskedelmi tárca.

A czimnél felszólat Weisz Berthold.

A tárca tárgyalását holnap folytatják.

Uj választások.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A békéltető konferencia, mely a kormánypárt kebelében a miniszterelnök kezdeményezésére megalakult, nem dolgozik, eredményességében ugy sem hisz senki, talán maga a tulnaiv miniszterelnök sem, a ki a mögötte és körülte folyó intrikákból megértheti, hogy könnyebb egy háborgó ellenzék, mint egy egész sorozat tárczára éhes kormányképes politikust kielégíteni és megbékíteni.

A miniszterelnök békéltető akciója teljes kudarcot vallott; a frakciók a miniszterelnökkel szóba sem akarnak állani és ő kénytelen azokkal a kevesekkel konferálni, a kik ezelőtt is követői voltak.

A szük körben lefolyt tárgyalások eredménye pedig az, a mit azelőtt is tudtak: a kormánypárttal mai strukturájában nem lehet boldogulni és a mostani viszonyok között nem lehet a párt szétugrasztásának veszedelme nélkül egyetlen tárczát sem betölteni. Nem marad más hátra, mint az *uj választásokat* elrendelni.

A mostani ideiglenes állapot fenntartását a miniszterelnök azzal fogja dokumentálni, hogy a legközelebbi napokban Széchenyi Manó minisztert végleg lemondítja és magát hivatalosan megbízatja a Felső személye körüli miniszterium vezetésével. Csodálatos módon lép Bánffy nyomdokaiba, a ki szintén elvállalta ezt a tárczát a választások előtt és kitüntetések révén toborozott magának híveket. A hivatalos lap ma csak annyi kitüntetést közöl, mint a Bánffy aéra megfelelő szakában.

Most az ajtóhoz szaladt és kikiált: Erzsi, gyere be, nézz ide, ki van itt. Siess!

Csinos parasztleány jelent meg az ajtóban, megnézte az idegent és ezt kérdezte:

— Mit akar ez az uri ember azokkal az üveg-szemeivel nálunk?

— Az öreg szája elé tartotta kezét, behuzta a szobába és bemutatta az idegennek:

— Leányom, Erzsi, jó leány, a tanácsos ur.

— Csinos, elragadó egy bogár, szólt a tanácsos és megcsipte a leány állát.

Ez könnyedén ráütött kezére.

— Elmegy innen, szemtelen! Miféle tanácsos maga?

A bírő magához hívta és suttogva így szólt:

— A borsót vidd ki, azután kergesd ki a malaczkát a börtönből, mert a tanácsos ur mindent meg fog vizitálni. Hangosan hozzá tette:

— Vezesd be az urat a szobába, hozz egy üveg bort, azonnal jövök én is. Ha tetszik tanácsos ur, mulasson addig Erzsivel.

— Ó, igen szivesen. Add kezedet és hozz bort.

Tréfásan megragadta és táncolni kezdett vele.

A bírő fellélegzett, amint ismét egyedül volt.

— Most gyorsan el kell tüntetnem a borovicskát a hivatalos fiókból, különben észreveszi a vizsgálatnál és akkor jaj nekem. Igyekezni kell, hogy jó kedvben tartsam és hogy meg legyen az öröme, elhozatom a kovácsot és becsukatom. Meg kell kötözni és az ór

verjen rá néha egyet, hogy a tanácsos ur lássa, hogy mi értünk ahhoz hogy hogyan kell banni a gazemberekkel.

Erzsi kirohan az ajtón és dühösen ront a szobába.

— Apa, nem hallottál semmit? Ez a haszontalan megcsókolt, de mind az öt ujjam ott is maradt az arczán.

— Oh te oktalan, mit tettél?

A bírő ijedten elrohant.

— Meg kell ismét engesztelnem, különben mindnyájunkat tönkre tesz.

Pár pillanat mulva kétségbeesetten jön ki a szobából.

— Hol van a tanácsos ur? — A szobában már nincs — és ezüst óráim a lánczczal szintén nincs itt, — a bort kiitta és megszökött.

A póstás lélekszakadtan jött:

— Bírő uram, tartsa fogva, gazember, tolvaj! A zsandárok éppen most jöttek a helységbe, keresik, tegnap szökött meg a törvényszék börtönéből. Veszedelmes egy tolvaj, ne engedje el!

— Ne engedjem el, ha már nincs itt — dühöngött a bírő és öklével ugy az asztalra ütött, hogy porfelleg gomolygott elő az iratokból.

— És ez az Erzsi még csókot kapott tőle, ettől a tolvajtól. Még azt a szegényt is! A kovács az oka mindennek, őt fogom kérdőre vonni. Három napig vasra veretem és meg kell fizetnie az ellopott órát, mert házamba hozta ezt a csinos tanácsos urat!

A ház feloszlatása gyorsan következne be, ha nem kellene Ausztriával szemben egész sor kötelességet lebonyolítani és ha az ujonczjutalékokat nem kellene felemelni. Mihelyt ezek meglesznek, feloszlik a Ház, mert a miniszterelnök semmiféle magyar szükségletet nem ismer el olyan sürgősnek, hogy miatta a Házat együtt tartsa; őt csak Ausztria érdekei vezérik és ha ezek megtalálják kívánni, akkor az egész ideiglenes terherrel tovább wurstlizik.

Hallottunk olyan optimistikus felfogást is, hogy Széll esetleg le fog mondani, mert a békeltetési akció meghiusítása elkedvetlenítette. Ezt nem hisszük, mert őt Ausztria és saját ambíciója erősen tartják; de ha az utóbbit le is küzdené, mégse mehetne, mert még nem teljesítette Ausztriával szemben obligóját és így még nem mehet.

Azt az egyet azonban mégis konstatálnunk kell, hogy Széll helyzete a választások után sem lesz jobb, valószínűleg még rosszabb; mert ahoz nincs ereje és — ez az egy talán dicséretére válik — nincs is szándéka, hogy Bánffy-féle választásokat csináljon; minden másféleképp pedig erősen fog csalódni. A választások után csak olyan lesz a khaosz, mint a milyen ma.

A harmadik eshetőség az volna, hogy a frakciók a miniszterelnök feje fölött meg egyeznének és őt csak ártatlan czégérnek tartanák meg, de ez kevésbé valószínű, mert az ellentétek jóformán áthidalhatlanok.

A felsült békeakció eredménye tehát egyelőre az ideiglenes állapot erősebb kidomborítása, újabb választások, hogy milyen eredménnyel? azt ma senki sem képes megmondani.

Délafrikai háború.

Ebben a háboruban vagy élesen kell látni a hadi taktika minden fortélyait, megvilágítva kell látni a háború összes esélyeit, vagy peszsimisták lesznek mindazok, a kik rokonszenveznek a szabadságért oroszán bátorsággal küzdő búr néppel.

Az angol hadvezérek már a második jelentős győzelmet aratják a búrok fölött. A minap Roberts lord, most meg Buller. Az aggodalmat ugyan, a mely e vereségek hallatára támadt, el lehetne altatni sok mindenféle körülménnyel. Nem ez a célunk, hanem csak a helyzet teljes feltárása, a midőn e két következő körülménnyel beszámolunk.

Az első az, hogy hova lett a Cronje hadserege, hova lettek ágyúi. Ez utóbbról ugyan beszámol a búr Rusztem környezete, a midőn bevallják, hogy azokat a Modderbe süllyesztették. A hadseregről pedig, melynek számát 8, 10, sőt 15000 főre tették, de csak 3700 embert tudtak a nőkkel és gyermekekkel együtt elfogni, — azt hiszik, hogy annak nagy része a kapituláció előtt megszökött.

Ladysmith fölmentése.

London, márcz. 1. A »Morningpost« jelenté tegnapi kelettel a colensói táborból: Az ellenséges haderő száma nem kevesebb 10,000 embernél. Az ellenségnek hat vagy hét ágyuja van fedett állásban. Ugy látszik, nem szándékozik abbahagyni Ladysmith ostromát. A búrok — mondja a nevezett lap tudósítója — még hevesebben és bátrabban küzdenek, mint eddig.

London, márcz. 1. A Times arról ír, hogy milyen akadályok állanak még utjában Buller tábornoknak és azt mondja, hogy az Isimbulvana-hegy, a melyet részben a Klip folyó vesz körül, ugy látszik, nagyon veszedelmes pont a támadásra és védelemre egyaránt. A nevezett lap számít arra a hatásra, a melyet a Modder folyó melletti katasztrófa a búrok vezéreire és magukra a búrokra gyakorolni fog.

London, márcz. 1. A déli órákban érkezett Londonba az angol hadügyminisztériumhoz azon hír, hogy Ladysmith föl szabadult a bur hadsereg ostroma alól. A győzelem hírének maga a fölmentő sereg vezére Buller tábornok jelenti, ki tehát a második győzelmet szerezte az angol hadseregnek. Tegnap nagy erőfeszítéssel vette be, mint azt az egész európai sajtó hirdette, Pieterhillt. E győzelmével közelebb jutott a szorongatott városhoz és több napi sikertelen kísérletének ez volt az egyedüli nagy diadala. Az a nagy gyorsaság azonban, a melylyel Buller a fölmentés munkáját végrehajtotta, sokakban ama hitet kelti, hogy az ostromló búrok önkényt hagyták oda a várost. A fölmentett városba Dundonald tábornok vonult be elsőnek.

London, márcz. 1. londoni nép Ladysmith város fölmentését még nagyobb örömmel fogadja, mint Cronje kapitulációját. A hadügyminisztérium előtti tér folytonos tüntetések, lelkes ovációk színhelye. A hangulat mindenütt nagyon lelkes és most már tökéletesen hiszi Anglia apraja-nagyja, hogy a háború kockája teljesen megfordult az angolok javára.

London, márcz. 1. Buller tábornok távirata a következőleg hangzik:

»Ladysmith föl szabadítva. Dundonald éjjel lovasított gyalogságával bevonult. Én magam Nothorpe ellen megyek.«

London, márcz. 1. Ladysmith fölmentésének körülményeiről most felvilágosító hír érkezett. E szerint a búrok teljesen elvonultak Ladysmith alól s így mehettek be az angolok Ladysmithbe

Koleszberg fölmentése.

London, márcz. 1. A győzelmektől ittas népet ismét egy újabb győzelem híre hozta extázisba. Jelentik ugyanis hivatalosan, hogy Clement tábornok bevonult Koleszbergbe.

Nagy mérvű koncentráció a döntő ütközetre.

London, márcz. 1. Ide a hadügyminisztériumhoz azon hadijelentés érkezett, hogy a bur hadsereg minden erejét koncentrálja egy döntő ütközetre. A koncentráció céljából előbb már nagy áldozattal kivivott állásait is oda hagyja s nagy gyorsasággal vonul össze mindenfelől Bloemfontein köré, melyet mindenáron meg akar védelmezni Roberts lord ellen. A támadást és védelmet már napok óta az itt időző Joubert bur hadvezér szervezi s mintegy 50,000 bur harczossal szándékozik Roberts ellen vonulni. A döntő ütközet valószínűleg Vinburgnál lesz.

London, febr. 28. (Reuter.) Az a kontinens számos ujságában kifejezésre jutott gondolat, hogy Angliára nézve elérkezett az ideje, hogy békefeltételeket ajánljon a búroknak, mert a nemzeti becsületért elegett tett, itt éppenséggel nem kelt visszhangot. Itt az az uralkodó nézet, hogy azok az ujságok, a melyek ezt a dolgot mindig úgy tüntetik fel, mintha Anglia zsoldosok segítségével néhány tőkepénzesnek a hasznáért küzdene, hogy az aranybányákat biztosítsa magának és új területeket hódítson, teljesen félreértik az angolokat, a kik látják, miként áldozzák föl honfitársaik ezrei kész örömmel életüket egyrészt azért, hogy Brittania területét megvédjék, másrészt azért, hogy Anglia hegemoniáját Dél-Afrikában egyszersmindenkorra biztosítsák. Ha az angolok le nem verik a búrok haderejét, akkor Angliának állandóan száz-ezer főnyi helyőrséget kell tartania Dél-Afrikában, csak azért, hogy területének határait újabb betörések ellen megvédje. Ez elviselhetetlen terher volna. Érthetetlen volna tehát a jelen pillanatban szentimentalizmusból békéről beszélni.

London, márcz. 1. A reggeli lapok a következő fokvárosi táviratot közlik február 27-iki kelettel: Kitchener basa Arundelben van. A búrok visszavonulnak Narwalspont felé.

Washington, február 28. A kongresszusnak 30 tagja a következő táviratot küldte Cronjének: Az Egyesült Államok képviselőházának alulírott tagjai üdvözlük önt és katonáit azért a hősiességért és bátorságért, a melyet az emberi jogokért vívott vitéz küzdelemben tanúsítottak.

Nagyvárad közügyei.

Közigazgatási ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután ülést tartott, melynek legfontosabb tárgya a közigazgatás menetéről szóló fél éves jelentés volt.

Beöthy László főispán elnökölt, jelen voltak: Dr. Bulyovszky József polgármester, Sipos Orbán, Rádó Ödön, Papp Miklós, Némethy Károly, Hlatky Endre, dr. Vári Szabó Béla, dr. Grósz Albert, dr. Baróthy Ákos, Rácz Mihály, Mihály Adolf, Kikinday Gyula, dr. Hoványi Géza, Dus László, Lázár Márton, Istvánffy István és Szüts Dezső aljegyzők.

A megnyitás után felolvasták a polgármester jelentését a közigazgatás február havi állapotáról. A jelentésből közöljük a főbb adatokat a következőkben.

A közegezségügy.

Nagyvárad város közegezségügye az elmúlt február hónapban a népesedés tekintetéből jó volt, más tekintetben azonban kedvezőtlen, mert a fertőző betegségek, névszerint a vörheny sürűben lépett fel s 35 megbetegedést okozott, a kik közül meghalt 6. Különösen Olasziban fordult elő tömegesebben, 22 esettel. Az olasz-i elemi r. k. fiiskolában 1 megbetegülés fordult elő, miért is az iskolát 14 napra bezárták. A fertőtlenítés megtörtént.

A kanyaró 9 esetben 1 halálozással, a difteritis 7 esetben, halálozás nélkül, a hasi hagymáz 3 esetben, 1 halálozással, a hők-hurut 5 esetben, a bárányhimlő 1 esetben fordult elő.

Uralkodó kór a légzőszervek bántalmái voltak.

Született 59 fiú, 54 leány, összesen 114 gyermek; meghalt 55 férfi, 31 nő, összesen 86 egyén és pedig Olasziban 21 Újvároson 28, V.-Velenczén 11, a kórházakban 26.

Az állategészségügy jó volt.

A közbiztonság.

Február hóban a közbiztonsági állapot elég jó volt. Lopás 43, testisértés 5, csalás 1, sikkasztás 4, váltóhamisítás 1, párbaj 8 esetben fordult elő.

Nyomozat a kir. ügyészség megkeresésére 32, idegen hatóság megkeresése 27 eszközöltetett.

Kihágási feljelentés 110 esetben tétetett.

Letartóztatva volt 32 egyén; ezek közül a bírósághoz átkisérteztett 8, eltolonczoltatott 24. 1 öngyilkosság és egy tüzeset történt.

Az adók befizetése kedvező volt februárban.

Kiadatott 15 új iparigazolvány, megszűnt 12 iparüzlet.

A polgármester jelentését tudomásul vették, a szakelődök nemleges jelentéseivel együtt.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a január havi egyenes adó befizetés kedvezőtlen, a hadmentességi díjak befizetése kedvező volt. — Tudomásul vették.

A kultuszminiszter elrendelte a tankötelesek és óvókötelesek összeírását. — Az intézkedés megtételére felhívják a polgármestert.

A város kívánságai.

Sorra került a közigazgatási bizottság fél éves jelentése, az elmúlt év második feléről. A jelentés a statisztikai adatok felsorolása után rátér azokra a kívánságokra, a melyeket a miniszter figyelmébe ajánl. — Ezekről közöljük a következőket.

A vidéki városok segélyezése.

A vidéki városok erősödése állami szempontból is kívánatos. Állam és társadalom oly súlyos terheket rónak a vidéki városokra, hogy ezek csak magas pótdóval és terhes, hosszú lejáratu kölcsönökkel képesek feladatukat megoldani, de haladni alig képesek. Nagyvárad is ilyen helyzetben van. Akként lehetne ezen némileg segíteni, ha a fővároshoz hasonlóan községi kötvények biztosítása által juthatnának kölcsönökhöz s ezen az adó, bélyeg és illeték alól felmentetnének. Hisz a vidéki városok is országos érdeket istápolnak nagy áldozatok árán. Méltók ezért arra, hogy az állam is segédkezzen nyujson boldogulásukhoz. Kérje a közig. bizottság a miniszterelnököt, hogy törvényben mondassék ki, miszerint a városok kölcsönkötvényei adó, bélyeg és illetékmentesek legyenek s óvadéku elfogadtassanak.

Mihelfy Adolf még megtoldani kívánja ezt azzal, hogy a kötvények külföldön leendő elhelyezhetése végett a vidéki városok kölcsönkötvényeiért az állam garanciát vállaljon. Így lehet csak remény azok elhelyezésére.

Elfogadták a Mihelfy pótlásával.

Gyárakat állítsanak fel.

A kormány tervbe vette, hogy az ország egyes alkalmas pontjain külföldi tőke által létesített gyárak felállítását lehetővé teszi s előmozdítja. Nagyvárad már többször rámutatott, hogy itt minő gyárak felállítására van meg az előfeltétel. Ilyenek lennének fa-, fém és agyagipari gyárak; a Pecze folyó kedvező vize folytán textil- és papirgyár felállítására volna alkalmas városunk. Ezekre legyen tekintettel alkalomadtán a miniszter.

Az előterjesztést elfogadták.

I. oszt. adóhivatal.

Dr. Hoványi Géza megújítani kéri a bizottság azon régi óhaját, hogy a nagyvárad kir. adóhivatal I. oszt. adóhivatallá szerveztesék. Fejtegeti ennek fontosságát.

A közigazgatási bizottság az indítványhoz képest ezen kérelmet is beveszi a jelentésbe.

A pénzügyigazgatóság személyzete.

Hosszabb indokolással fejtegeti a jelentés a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság ügyforgalmát, amelylyel nem áll arányban a személyzet csekély száma. Az 1898. évben mintegy 50 ezer volt az ügyforgalom, míg az 1899 évben 103,000-re rugott az ügyszám. A fogalmi személyzet 19 emberből áll s ezek a legnagyobb szorgalom mellett sem bírják elvégezni az ügyeket; egyre 4900 ügy esik. Így vannak tulterhelve. Más pénzügyigazgatóságnál nem ilyen az arány. Elismeréssel szól a jelentés a tisztikar munkásságáról s egyben kimutatja, hogy ez a munka tulterhelés káros hatással van a közönség érdekeire is. Három fogalmi és egy kezelő tisztviselővel kéri a pénzügyigazgatóság személyzetének szaporítását.

A javaslatot elfogadták.

A kereskedelmi minisztertől a felvidéki házaló kereskedés és az ügynökök házalásának megszorítását, továbbá Nagyváradon szalmakalap-fonás és gyékény-munka tanfolyam létesítését kéri. Továbbá intézkedést kérnek a kerületi betegsegélyző pénztárak fennállása érdekében az ipartestületi és magán betegsegélyző pénztárak beszüntetésére nézve. Elfogadták.

A Körözs megmérgezése ellen.

A földmivelésügyi minisztert illetőleg kiterjeszkedik a jelentés a Körözs megmérgezésére, a melyet a vitriol salak beeresztésével a bihar-szilágyi olajgyár (M.-Telegd) idéz elő. A salak beeresztése folytán a Sebes-Körözsben a halak kipusztulnak, a víz élvezhetlen s veszélyeztetve van általa a nagyvárad vizvezetéke. Kéri, hogy hasson oda a miniszter, miszerint a salak kibocsátása eltiltassék.

A főispán azt véli, hogy most felesleges ezzel foglalkozni a jelentésben, mert az ügy elbírálás alatt áll.

Hlatky Endre nem osztja ezt. Olyan fontos a kérdés, hogy szemét nem hunyhatunk. Rá kell mutatni, hogy milyen régen huzódik az ügy.

Dr. Bulyovszky József polgármester ismereti az ügyet. Mivel a főszolgabíró rendeletét nem hajtották végre, újból megkereste a főszolgabíró, hogy tiltsa be a salak beeresztését. A salak most is folyik és az veszélyes a vízműre.

Hlatky Endre indítványozza, hogy a polgármester tegyen jelentést a jövő havi közig. bizottsági ülés elé s akkor határozzanak.

Hlatky indítványát fogadták el.

A vasuti üzletvezetőség.

Dr. Hoványi Géza indítványozza, hogy dacára a miniszter multkori kijelentésének, a melyet a nála járt küldöttség előtt tett, újból kéri a jelentésben egy vasuti üzletvezetőség felállítását Nagyváradon.

Az indítványt elfogadták.

Előterjesztette még a polgármester, hogy a nagyvárad szemely-pályaudvar kibővítését ez évre igérte a miniszter, de még semmi jele, hogy a kibővítést megkezdenék. Erre is hívják fel a miniszter figyelmét, azzal, hogy a teherpályaudvar kibővítése iránt is már most intézkedni sziveskedjék.

Elfogadták a polgármester indítványát.

Még néhány ügyet intéztek el s az ülés véget ért.

UJDONSAGOK.**TAJÉKOZTATO.****A muzeum az egész téli idő alatt zárva.**

Márcz. 4. Ügyvédi kamara közgyűlése.

Márcz. 8. Bihoreána közgyűlése.

Márcz. 11. A Szigligeti-Társaság közgyűlése.

Márcz. 11. Matiné a főgymnásiumban.

Márcz. 11. Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése.

*** Márczius tizenötödikének megünneplése.**

Márczius tizenötödikének minél fényesebb megünneplésére a városban mindenfelé serényen készülnek. A polgárság ünnepélye a Zöldfában fog lefolyni. Ezen ünnepség programját most állítja egybe a rendező bizottság. — A jogakadémia polgársága szintén rendez ünnepélyt. E tárgyban már volt egy gyűlés, ma délelőtt lesz a második. Ennek az ünnepélynek egyik érdekessége lesz az, hogy a jogászok egy nagy része magyar ruhában fog megjelenni. Az akadémia polgárságának körében u. i. mozgalom indult meg az iránt, hogy a joghallgatók magyar ruhát viseljenek. A szép tervnek sok buzgó követője akadt s már is sokan megrendelték a magyar ruhát. Ezen ünnepélyeken kívül minden iskolának meg lesz a külön ünnepélye márczius idusán.

*** Tanítók tisztelgése. A várad-olaszi-i**

róm. kath. tanítók küldöttsége tegnap tisztelgett dr. Vucskics Gyula várad-ujvárosi plébánosnál azon alkalomból, hogy a bibornok-püspök ur ő Eminenciájára dr. Vucskics Gyulát a szentszéki ülnökséggel tüntette ki. Stark Gyula, igazgató-főtanító meleg szavakkal üdvözölte az ünnepeltet s kívánta, hogy hasznos működését úgy az egyház, mint édes hazánk javára igen soká a legjobb egészségben folytathassa. A szives plébános a tanítókat készséggel fogadta s biztosította őket jóindulatáról. — Ugyanezen bizottság tisztelgett a várad-ujvárosi róm. kath. tanítók nesztora, Óó Mihálynál azon alkalomból, hogy ezen iskolánál harmincz év óta működik. Stark Gyula örömmel üdvözölte a jó kartársat s a nehéz pályához egészséget és hosszú életet kívánt mindnyájuknak s kérte őt, hogy az olasz-i kartársak üdvözlését adja át a többi kollegáknak is.

*** Szövőgyár Nagyváradon.**

Már sokszor volt szó Nagyváradon arról, hogy a Pecze kénes tartalmu langyos vize mennyire alkalmas lenne egy posztógyár felállítására és üzemben tartására. Az ily gyáraknál ugyanis a legfőbb kellék a megfelelő vegyi alkatrészeket tartalmazó viz. Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnapi ülésén ismét foglalkozott ezzel a kérdéssel s felhívta a kereskedelmi miniszter figyelmét, hogy vállalkozó esetén terelje annak figyelmét Nagyváradra. Mint értesülünk, kilátás van rá, hogy a régi óhaj megvalósul. Ugyanis egy tekintélyes külföldi cég részletes ajánlatot nyujtott be a városhoz egy textilgyár felállítása tárgyában s kérdést tett, hogy az általa létesítendő gyár minő kedvezményekre számíthatna. Dr. Bulyovszky József polgármester válaszolt a cégnek; értesítette, hogy a város kész 15 évi adómentességet és ingyen telket adni.

* **A Bazár építése.** Pekanovits Imre törv. hat. bizottsági tag indítványt tett, hogy az építendő bérbazár tervét oda módosítsák, hogy abban kávéház és vendéglő is elhelyezhető legyen. Ez indítványa fölött azonban a közgyűlés napirendre tért. Pekanovits Imre újabban ismét

azon javaslatát terjesztette be a színház építésére felügyelő bizottság elé, hogy az építésnél előre gondoskodjanak arról, hogy szükség esetén, ha a 10 év elmúltával a bérház a város tulajdonába megy át, közfalak eltávolításával vendéglő vagy kávéháznak alkalmas helyiség legyen átalakítható. Ezen indítvány azonban a városi főmérnök szerint több nehézségbe ütközik, ugyanis a terv szerint a bérháznak alacsonyabbnak kell lennie a színháznál, hogy ez érvényesülhessen. Ha pedig így hagyják, akkor nem lehet olyan átalakításokat eszközölni, amelyek segítségével vendéglő vagy kávéházi helyiségek alkalmas legyenek. Az esetben, ha komoly ajánlattevő jönne a 10 év letelte után, a plafon kibontása s több közfal eltávolításával az átalakítás lehetővé válna. E fölött tárgyalt tegnap a tanács s a színház építésére felügyelő bizottság azon véleményét fogadta el, hogy a javaslat felett — miután egy ízben már úgy is hasonlóan jártak el — napirendre térnek.

* **Olcsóbb tűzbiztosítás.** A színház tűzbiztosítását tudvalevőleg az Elemi Biztosító Társaság nyerte el rendkívül olcsó ajánlatával. Ugyanakkor a társaság ajánlatot adott be, hogy a város összes középületeit biztosítja előnyös feltételek mellett. Mielőtt e tekintetben a tanács állást foglalt volna, megkereste Sopron és Budapest tanácsát, hogy e két helyen eszközölt városi tűzbiztosítást mily alapon tették. Sopron város már válaszolt a megkeresésre s értesítette Nagyváradot, hogy a Wiener Bankverein, *Tauszig* Ignác és az Értesítő Iroda igazolták az Elemi megbízhatóságát s ezért kötöttek vele szerződést igen olcsó ár mellett Budapest válaszáig a tanács az ügyet függőben tartja.

* **A III. rendőr-alkapitányi állás betöltése.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a rendőrségi tisztviselők számát egy III. alkapitánnyal, a legénység számát pedig tíz rendőrrel emeli. Miután ez a belügyminiszter által is jóváhagyatott, a pályázat a harmadosztályú alkapitányi állásra meghirdetett s azt e hó 8-án be is töltik. Az állásra *Szűls* Dezső aljegyző, továbbá a rendőrség köréből *Hassie* Sándor tb. alkapitány, *Szöke* András fogalmazó és *Giraud* Árpád fogalmazó pályáznak. A rendőrlégénység kinevezésével a tanács *Bulyovszky* József dr. polgármestert bízta meg, aki a napokban fogja a tíz új rendőrt kinevezni. *Komlóssy* József tanácsnokot a legénységi felszerelések beszerzésével, *Rimler* Károly főkapitányt pedig ezek összeállításával bízta meg a tanács.

* **Ő Felső a szegényeknek.** Ő Felsőge budapesti tartózkodása alkalmából a fővárosi szegények és szűkölködők részére ötezer koronát admányozott magánpénztárából.

* **A város kölcsöne.** Nagyvárad városának évek óta nem sikerül egy nagyobb törlesztéses kölcsön felvétele által rendezni pénzügyi viszonyait. Ennek okát a pénzpiac már régen tartó nyomott helyzetében találhatjuk. Kényszerűségből nemrég belement egy millió koronás kölcsön felvételébe igen magas kamattal. Értesülésünk szerint *Bordé* Ferenc tanácsnok és *Ragány* János főszámvevő fáradozásának sikerült Budapesten elég kedvező feltételek mellett nagyobb kölcsönt kieszközölni s az erre vonatkozó ajánlat már Nagyvárad városánál van. Valószínűleg a márcziusi közgyűlés már foglalkozni fog az ügygel.

* **A köztemetők rendezése.** A temetőkben a hitfelekezetek rendelkezésére állanak a részükre kijelölt területek. A hitfelekezetek már nyilatkoztak s úgy a róm. kath., ev. ref., g. kel., mint a g. kath. és izr. hitfelekezetek hajlandók megváltani a szükséges területeket, amelyek most részükre kijelöl a tanács.

* **Bezerédj Pál jubileuma.** *Bezerédj* Pál miniszteri meghatalmazott tegnap ülte meg huszadik évfordulóját annak, hogy mint a minisztérium megbízottja, kezébe vette a magyar selyemtenyésztés ügyét s gazdaságunk ezt az eddig elhanyagolt, csak kevés eredménnyel járó ágát a virágzás útjára vezette. Ez ünnepi alkalomból a földmivelési miniszter meleg hangon irt levélben fejezte ki köszönését *Bezerédj* Pálnak, a közélet kitűnősegei pedig, a miniszterek, képviselők, a miniszteri és törvényhatósági tisztviselők s a termelők fölkeresték ma üdvözlétükkel a magyar selyemtenyésztés ügyének buzgó apostolát. Az évforduló ünneplése, méltóan *Bezerédj* egyéniségéhez, nem volt zajos, külsőségekben fényes, de őszinte s igaz, mint a milyen igaz és őszinte az a hála és tisztelet, melylyel az egész magyar társadalom viseltetik *Bezerédj* Pál kiváló egyénisége és működése iránt. Husz esztendő szorgalmas és eredményben gazdag működésére tekint vissza *Bezerédj* Pál, ki méltán tekinthető a magyarországi selyemtenyésztés újjáalakítójának. Az öntudatos, nagyszabású tevékenységének köszönhető az, hogy a selyemtenyésztés ma már számbavehető gazdasági ág az országban. A vezetése alatt álló szegvárdi selyemfelügyelőség működési körében tizenkét vármegyében foglalkoznak selyemtenyésztéssel. Husz évvel ezelőtt, mikor *Bezerédj* működését megkezdte, alig foglalkoztak nálunk a selyemtenyésztéssel. Ma közel 3000 községben több, mint 100,000 család mintegy másfélmillió kilogramm gubót termel, aminek az értéke meghaladja a nyolcz millió koronát. Egyidőben szó volt arról is, hogy Nagyváradon is létesítenek egy selyemgyárat. Nem a miniszteri megbízotton, hanem a M. Á. V.-on mult, hogy ez nem létesülhetett. A király *Bezerédj*nek táviratilag fejezte ki elismerését.

* **Terjed a város.** Egy, már a feledés homályába merült kérvény vált aktuálissá özv. *Rimler* Károlyné azon kérvényének beadásával, melyben kéri a várost, hogy a gázgyár mellett levő pusztát területet jutányos áron adja át, hogy ott lakházat építhessen. Ha jól emlékszünk, ezelőtt mintegy 4 évvel az ipartestület is kérte a gázgyár melletti 598 □ öl pusztát helyet, hogy engedje át a város iparos lakások felépítésére. Azonban mivel akkor még az egész terület pusztát volt s mezei gazdaságot ülték rajta, — mi által a város tetemes jövedelmet huzott, — az ipartestület kérelmét nem teljesítették. Most, hogy csak a már említett 598 □ öl terület maradt pusztán s a járvány kórház, hadapródiskola és az új honvédlaktanya is e helyre épült és épül, valószínű, hogy a változott viszonyok folytán úgy az özv. *Rimler* Károlyné, mint az ipartestület régi kérvényét is, figyelembe veszi a tanács s a kért területet átengedi. A kérvényt a tanács a szépítési és közlekedésügyi bizottságnak adta ki véleményezés végett.

* **Elbocsájtások a honvédség kötelékéből.** Márczius hó elsején védkötelezettség teljesítése után, viselt tiszti rendfokozatuk megtartása nélkül, saját kérelmükre a Nagyváradon állomásozó honvédség kötelékéből elbocsájtattak: *Szirmay* István és *Gelléry* Gyula hadnagyok.

* **Kórház Nagyszalontán.** A nagyszalontaiak oly rég huzódó kórház-ügye tegnap végre örvendetes befejezést nyert. Tegnap érkezett meg *Biharvármegye* alispánjához a m. kir. belügyminiszter leirata, mely a nagyszalontai »Veres kereszt« kórház építési terveit jóváhagyta. A régi terv megvalósulásához épen csak a soká késlekedő miniszteri jóváhagyás hiányzott s most már a szalontaiak egy új nagy középületet kapnak és betegeiket otthon ápolthatják. Tulajdonképen az volna a legpraktikusabb terv, hogy minden nagyobb vidéki központban egy kórház létesíttessék, melyre az alap az illető központokon meg is van és így a központi közkórház abnormis nagy betegforgalma csökkene, de hogy ez a terv keresztül vitessék, ahhoz még igen nagy idő szükségeltetik. Értesülésünk szerint *Belényes*nek is van egy ilyen régóta vajdó kórház-ügye.

* **A megyei telefon kiépítése.** Részletesebben foglalkoztunk már a Bihar-megye területén létesítendő közigazgatási telefon ügyével, a mely azonban a közönség használatára is szolgálna. A tárgyalások arra vezettek, hogy nem évekre felosztva 4 év alatt készül el az egész vármegye postahivatalait összekötő óriási hálózat, hanem a folyó és jövő évben teljesen kiépítik a nagy művel. Értesülésünk szerint a kereskedelemügyi miniszter már jóváhagyta a terveket s ez évre 80,000 koronát engedélyezett az építésre. A munkálatokat, a melyhez a vezetékekhez szükséges oszlopokat a vármegye adja, legkésőbb június végén, vagy július elején megkezdik. Ez évben a 16 szolgabíró központot, névszerint: Szalárdot, Élesdet, M.-Keresztet, B.-Ujfalut, B.-Tordát, Székelyhidat, Derecskét, Margittát, Nagyszalontát, Cséffát, Tenkét, Bélt, M.-Cséket, Belényest, Vaskót és Érmihályfalvát kötik össze a nagyváradi központtal. Még két község: Less és Dobrest szintén ez évben lesz összekötve Nagyváradal. A jövő évben aztán az összes postahivatalokat összekapcsolják ezekkel a központokkal.

* **Amerikai kérvény a megyén.** Egy kérvény érkezett ma *Biharmegyéhez* a *Monongahela* (Amerika) völgyi róm. kath. hitközségtől, melyben kegyadományt kér a törvényhatóságtól a hitközség a most épülő templom felszerelésére. A hitközség még nem rég alakult meg s a fővárosi sajtó annak idején sokat foglalkozott megalakulásának körülményeivel. Papot *Bubics* Zsigmond kassai püspöktől kértek, a ki erre az egyházmegye egyik hitbuzgó papját, *Kovács* Kálmánt utnak is indította Amerika felé, hogy szervezze az első magyar róm. kath. hitközséget Amerikában. *Kovács* Kálmán többet is tett 4 hónap alatt a szervezés munkáján kívül. Gyűjtést indított egy a hitközség számára építendő templomra s amerikai gyorsasággal már a templom építés is be van fejezve, csak a főoltár s a belső felszerelésre hiányzik még a pénz. Erre kér a hitközség kegyadományt. A kérvény elmondja, hogy a kivándorolt magyarok elnyomatnak s rossz hirbe jutnak a monarchia területéről odaözönlő szemét nép s a magyarországi tótság által, szervezése tehát nagy fontosságú. A kérvény aláírói: *Czerankó* József világi elnök, *Kovács* Kálmán plébános hitközségi elnök, *Szajbert* János pánztárnok, *Sánta* Mihály és *Gerlách* András biz. tagok.

* **A Pecze szabályozása.** A honvédelmi miniszter ezelőtt 3 évvel azt kérte a várostól, hogy a laktanyák s a hadapródiskola közelségére tekintettel a Pecze-folyó szabályozására tegyen meg minden lehetőt. A város meg is indította eljárást s a földmivelésügyi miniszter illetékes hatóságul Biharvármegye alispánját jelölte ki. — A tárgyalás folyamán aztán az államvasutak támasztottak kifogásokat a vasuti hid költséges átalakítása miatt, a l. sz. káptalan pedig az összes malmot és a földeket látta veszélyeztetve a szabályozás folytán nagy tömegben érkező víz folytán. Az ügy ezzel el is aludt. Most a város oly alakban vette fel a kérdést, hogy a Peczet a laktanyák végén az u. n. mérnökárok segítségével a külváros mellett egyenesen a Körözsbe kívánja levezettetni. A város ily módon szabadulhat meg az árvizektől.

* **A szőlősi sörgyár sorsa.** A válságos helyzetbe jutott pecze-szőlősi sörgyár új alapon folytatja működését. Hir szerint a sörgyár részvénytársasággá alakul át s a részvények jegyzését már meg is kezdték.

* **A Magyar Király utóda.** Nagyvárad eddig nem nagyon bővelkedett diszes kávéházakban. A régi Magyar Király épületét most bontja Rimanóczy Kálmán s helyére két emelet magas bérházat épít, a melynek földszintjén a budapesti New-York kávéházhoz hasonló diszes kávéházat rendeztet be. Az új helyiség egyike lesz Nagyvárad érdekességének.

* **Cumberland-estély.** A Fekete Sas-ba tegnap estére hirdetett Cumberland-estély technikai okokból nem volt megtartható, de ma este ugyanazon helyen és időben minden bizonynyal meg fog tartatni.

Cumberland Odrap mester tegnap este egy zártkörű társaság előtt csinált csudálatos produkciókat a Bihar megyei Kaszinóban. A produkciók tanúi voltak: Dr. Tassy Pál, Nagy Ferencz, dr. Baróthy Ákos, Cziffra Gerő, dr. Berkovics Ferencz, dr. Grósz Albert, dr. Mayer László, Rádl Ödön, Nyíry Lajos, dr. Cziffra Kálmán, Nyíry Ödön és még néhányan. Az egyik mutatványa az volt, a midőn bekötött szemmel megtalálja az 5 távollétében eldugott gombostűt. Még érdekesebb jelenet volt a színlelt gyilkosság kipuhatólása. Őt kivezetik a tereméből, mialatt elkövetik a színlelt gyilkosságot. Cziffra Gerő egy kést ragad és dr. Baróthy Ákos mellének szegzi azt. Ezután elveszi óráját és eldugja az íróasztal fiókjába, a kést pedig megjegyzi és 12 kés közé teszi. Cumberlandot bekötött szemmel bevezetik és egyenesen Cziffra Gerőre mutat:

— Itt van a gyilkos!

Ezután dr. Baróthyt keresi föl:

— Ime itt a meggyilkolt!

Csodálatos érzékkel bekötött szemmel megkeresi az ellopott óráját, megkeresi a 12 elrejtett kést és azok közül kiválasztja azt, a melyikkel a gyilkosság végre lett hajtvva.

A jelenlevők mindnyájan úgy távoztak, hogy itt egy rendkívüli jelenséggel állottak szemben.

* **Uj körorvos.** Az árpádi körorvosi kerületbe dr. Fenyves Samu választatott meg körorvosnak.

* **Nagy tűz P.-Szöllősen.** Tegnap éjjel nagy tűz volt Pecze-Szöllős községben, melyet a nagyváradai templomok harangjai is jeleztek 6-os kongatással s a tűz színhelyére kivonultak a nagyváradai tűzoltók is. **Kosztornyik** Samu timár mesternek a község háza melletti nagy háza gyuladt ki s teljesen porrá égett s a tűzveszedelemtől a község házat alig tudta a lakosság megmenteni. A házban benne égett az összes timár felszerelés, kikészített bőrök és butorzat. A ház biztosítva volt. A tűz cserszáritás közben keletkezett. A kipattant szikra meggyújtotta a csert s az borzasztó gyorsasággal lobbant lángra. A községben általános a részvét a nagy kárt szenvedett timár mester iránt.

* **Megbízás.** Hromkovits Endre nagyváradai posta-távirtda főtitkár az igazgatóság a szilágy-somlyói posta-távirtda hivatal vezetésével megbízta.

* **A Tribuna nem napilap többé.** A nagy-szebeni Tribuna, mely tizenhetedik évfolyamát éli, tegnapi számában arról értesíti olvasóit, hogy ezentul nem lesz napilap, s hetenkint csak ötször fog megjelenni. E változást azzal okolja meg, hogy az újévkor életbelépett új sajtótörvény értelmében nagyobb övadékot kellett volna letenni, s ez a lap jelen körülményei között lehetetlen. A dolog tulajdonképpen való oka azonban más. A kauczióra való pénz felment a sok szükségtelen sajtóperre s most nincs miből fizetniök.

* **Adófizetők figyelmébe.** A közigazgatási bíróság legujabban igen érdekes határozatot hozott, mely lényegesen befolyásolja az adófelszámolási eljárást. Eddig az volt a gyakorlat, hogy az adókirovási bizottságok határozatai ellen csak írásbeli felszólamlást lehetett beadni, illetőleg csak olyat vettek figyelembe. A leggyakoribb eset az, hogy a fél az adókirovási bizottság előtt előadja kifogásait az adótétel ellen és ha ezeket nem veszik figyelembe, kije-

lenti, hogy felebbez; a felebbezést azonban nem adja be írásban. A felszólamlási bizottság az ilyen szóbeli felszólamlást nem szokta tárgyalni. Ez idén Oszoly királyi táblai bírő e miatt panaszt tett a közigazgatási bíróságnál és ez kimondta, hogy a bizottság a szóbeli felszólamlásokat az adókirovási bizottságok jegyzőkönyvei alapján tartozik tárgyalni, ha a fél el is mulasztja az írásbeli felszólamlás beadását. Ez az elvi jelentőségű ítélet mindenestre nagy befolyással lesz az adófelszólamlási bizottság további munkálataira.

* **Egy országgyűlési gyorsíró öngyilkossága.** A képviselőházban ma nem a napirend volt a legérdekesebb tárgy, hanem egy hír. Délben 12 órakor megszólalt a mentők telefonja:

— Halló! Van-e a képviselőházban egy Jankovich István nevű gyorsírói másodfőnök?

— Van. De nincs most itt benn. — Ki keresi?

— Senki se keresi. A mentők beszélnek. Jankovich ur agyonlőtte magát.

Pillanat alatt tudta a hírt az egész Ház. Jankovichot mindenki ismerte. Magas, jól táplált, kissé őszes, mindig jókedvű ember volt. Alig akarták elhinni az öngyilkosságot.

Leszkay Gyula felkiáltott: Lehetetlen. Hisz 10 órakor beszéltem vele a Nyár-utcában.

— Épen a nyár-utcai fürdőben lőtte magát agyon.

Tehát igaz volt. Három nap előtt az első főnöktől, Fenyvessytől szabadságot kért, hogy a tisztviselők egyesületének házépítési költségeivel számolhasson. Az egyesületnek 5 volt az igazgatója. Agglegény volt. Anyjával és 3 nővérrel lakott. Fivére fogház felügyelő. Rendezett viszonyok közt élt.

1872-ben Markovics halála után lett másodfőnök, pedig a legfiatalabb gyorsíró gyakor-nok volt.

* **Veszedelemes reklám.** A chilei törvény ugyancsak szigoruan jár el a hazug reklámzókkal. Nemrég egy new-orleansi kereskedő mindenféle csodaszert küldött Santiagoba ügy-nökéhez. Volt a szerek közt egy, amelynek füvegjén az volt a felirat, hogy a folyadék a legnagyobb fogfájást is meggyógyítja tíz perc alatt. Nálunk persze senki sem veszi komolyan az ilyen hirdetést, de ott másképp vannak vele. Az első ember, aki fogvizet vett, azonnal élt is vele, de egyuttal kivette óráját és várt tíz perczig. Persze tíz percz múlva is fájt a foga. Erre a derék ember dühöngeni kezdett és panaszára letartóztatták az ügynőket. Ezer dollár kárpótásra és három havi fogságra ítélték a szegény ördögöt. Csak nagynehezen szabadította ki az amerikai konzul. De a csodaszerek eladásáról lemondott.

* **A Tiszába fult utasok.** Borzasztó szerencsétlenségnek voltak szemtanúi a Torontálból jövő vásárosok e hó 25-én a szabályai révben. A mondott napon estefelé nagyobb számú vásáros kocsik várakozott a szabályi-komponk a torontáli oldalon lévő kikötőjében. Valamennyien át akartak menni a tulsó oldalra. A mint a komp megérkezett, a közeledő este miatt mindegyik kocsit iparkodott a kompa jutni, daczára annak, hogy a túlterhelés ellen a rövészek tiltakoztak, mégis annyian hajtottak be, hogy a lovak alig tudtak megállni. Már a behajtás alkalmával is történt szerencsétlenség, a mennyiben a nagy tolongás miatt az egyik kocsit lovak leszaladtak a magas partiról, s csak a komp kötél akadályozta meg, hogy a kocsit bele nem fordult a Tiszába, minek következtében a kötél erősen megrongálódott. Az elbocsátott komp alig haladt a Tisza közepéig, a mikor a kompötél a part mellett történt sérülése következtében nagy robajjal elszakadt. A következő pillanatban az ár a kompot elragadta, a lovak megbokrosodtak és két kocsit a rajta ülőkkel együtt berántották a Tiszába. A lovak egy darabig küzdöttek az ár ellen, de a nehéz kocsik lehúzták őket a víz alá. Az egyik kocsit Kékity Miláné volt, a mint rajta ült Kékity felesége és fia, ezek a Tiszába fuladtak. Kékity, a ki a kocsit mellett állott, megmenekült a haláltól. A másik kocsit Borsity Dusané volt, ezen a kocsin ültek Borsity Dusan, Milovanov Joko és ennek neje, és Vargity Sztévo.

Ezek közül csak Vargityot tudták megmenteni; a többiek a Tiszában lelték a halálukat. Az elszakadt kompot az ár messzire elragadta és csak egy jó órai erős küzdelem után sikerült a part közelébe tolni, a honat csákányokkal kivonszolták a parthoz. A kompközlekedés egy időre megszakadt, s az utasok nagy részét az éj folyamán csolnakokkal szállították át. A vízbe fult utasokat ez ideig még nem találták meg. A szerencsétlenségnek az utasok voltak az okozói, a mint ezt a vizsgálat is megállapította.

EGYESÜLETEK.

A Szigligeti Társaság ülése. A Szigligeti Társaság folyó évi márczius 2-án délután 1/2 5 órakor a Gazdasági és Iparbank helyiségében választmányi ülést tart. **Rádl Ödön**, elnök.

Igazságszolgáltatás.

Vádolt a bonczoló asztalon. Tegnap Debreczenben összeült a törvényszék büntető tanácsa, hogy egy betörő felett itélkezzen. A bűnös a debreczeni mézszárszékekbe betört és nagy mennyiségben lopkodta a húst, míg végre rájötttek s vád alá került. Bűnyegében tegnapra tüzték ki a végtárgyalást. A bírák, ügyész és a védők elfoglalták helyeiket, az elnök megnyitotta a tárgyalást és elrendelte, hogy vezessék be a vádlottat. Ekkor felállott a védőügyvéd s nagy meglepetésre így szólott: „Tekintetes Törvényszék! A mai végtárgyalásra a vádlott nem jelenhetett meg, mert már a bonczasztalon fekszik! Ezután derült ki, hogy a vádlott ugyanaz a Faragó István, aki Debreczenben és a kertekben már hetek óta garázdálkodó betörőbandának a feje, akit a csendőrök tegnapelőtt elfogtak s aki a büntetéstől való félelmében a börtönben felakasztotta magát.

Sikkasztó ügyvéd. A budapesti rendőrség néhány nap óta szenzációs ügygyel foglalkozik, melynek szereplője az ügyvédi kamara egyik nagytekintélyű és mindenki által dugszag-dagnak hitt tagja, a ki évek óta igen nagy lábon él és a kit a legelőkelőbb körök is szívesen látnak.

Pár nappal ezelőtt egy nagybirtokos nevében dr. Léderer Márton fővárosi ügyvéd az illető ellen sikkasztás miatt tett följelentést a rendőrségnél, a mely haladéktalanul megindította a vizsgálatot.

Nyolcezer forintról volt szó és az ügy vizsgálásával megbízott Bérczy Béla rendőrkapitány azonnal kihallgatta a följelentett ügyvédet.

Két nappal később újabb följelentést tett dr. Léderer Márton az ügyvéd ellen huszezer forint miatt, majd egy másik földbirtokos nevében is följelentést tett negyvenezer forint miatt, melylyel az ügyvéd nem számolt el.

Holdházy királyi ügyész mindezeket az ügyeket áttette a rendőrséghez és Bérczy kapitány mult csütörtökön reggeli 9 órától délutáni 3 óráig hallgatta ki a följelentett ügyvédet, de azóta is kihallgatta többször.

A följelentett kereken kijelentette, hogy sikkasztásról szó sem lehet és ötezer forintban akart kiegyezni a panaszosokkal, komplikált számadásokat terjesztvén elé, a melyek szerint a vádlóknak nem jár több.

Minthogy ezeknek az iratoknak a tömkelegét alaposan át kell vizsgálni, a rendőrség még nem nyerhetett tiszta képet arról, hogy a vádakból mennyi igaz, mennyi nem.

A vizsgálat folyik tovább.

A nagyváradai kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: **Dr. Gedeon László.**

2375 Özv. Kaminszky Vilmosné — Lukács László.

2419 Sandró Gábor — Florej Mihály.

2664 Biró Zsuzsanna — Tolnai András.

2671 Perva Juon — Faur Juon.
2672 Luntra Anna — Bálintfi Pálné.
3809 Marosán Tógyer — Marosán Mariska.

Előadó: *Dr. Imrik Péter.*

183 Stepanka Demeter — Feszt Zsigmond.
214 Volfram Sándor — Haasz Vilmos
245 Deutsch Ede — Gurmai Imréné.
255 Gosztonyi Ferencz — Farkas Péter és társa.
342 Gosztonyi Ferencz — Farkas Péter és társa.
256 Veinberger Miksa — Schweiger József.
257 Veinberger Miksa — Schweiger József.
258 Békéscsabai takarékpénztár — Lukács Károly.
270 Gálly Erzsébet — herczeg Odeschalchi Arthurné.
271 Gálly Erzsébet — herczeg Odeschalchi Arthurné.
272 Gálly Erzsébet — herczeg Odeschalchi Arthurné.
353 Krasznai Ferencz — herczeg Odeschalchi Arthurné.
279 Papp György — Papp Györgyné.
280 Bleyer K. — Grósz Menyhért.
400 Topse Mojszi — Hetes Flore.

REGÉNY-CSARNOK.

Házasság procuratio utján.

— Vig beszély. —

Irtá:

Lauka Gusztáv.

IV.

— Tetszik vagy nem!

Vámossy a revolvert ismét magasra emelte.

— Elfogadom!

— Irásban követelem, még pedig úgy fogalmazva, hogy azon esetben, ha szavát nem tartaná, erkölcsileg és anyagilag semmivé tessenem.

Ezt mondva Vámossy, tollat, tintát, papírost, égő gyertyát és spanyolviaszt helyezet az asztalra.

Félóraba került, míg Bödry a szerződést reszkető kézzel elkészítette, aláírta és megpecsételte.

— Elnök nyujtsa baráti jobbát.

Az elnök engedelmesskedett.

— Megjósolhatom, hogy ön boldog férj lesz! . . .

— Adja az Isten.

A vőlegény mélyet sóhajtott.

— Jegyezze meg barátom, hogy Eleonora szegény, de makula nélkül való!

— Épen semmije sincs?!

— Van egy százéves üveges hintója — ócska zongorája és még ócskább butorai.

— Kevés, de mégis valami.

— Ismétlem: makula nélkül való.

— Sok . . . Időszakunkban nagyon sok. — Mintegy hány éves.

— Pista! Ön lovagiatlan! Nem gyermek s nem öreg.

Ezután elváltak.

V.

Amint Bödry kétségbeesetten és busan eltávozott, Vámossy diadaltól ragyogó arcza ment az udvaron keresztül, egy kerti lakáshoz és e szavakkal nyitott unokahuga Krávác Eleonora szobájába.

— Eleonora! Szép álmaid közelállnak a valósághoz. — Kivitem, hogy menyaszszonyyá légy . . .

Eleonora előbb elpirult, azután halálsápadttá lett. Noha lelkének egyetlen vágya volt, mégis megjéjt a nagy boldogságtól,

— Ha jól emlékszem szolgabiróné szeretnél volna lenni.

— Kedves bátyám, ne üzzön gunyt szegény hugából?

— Esküszöm, hogy mielőtt a hold változónék, törvénytörési elnöké lesz.

(Foly. köv.)

Közönség köre.

Goromba postakézbesítő.

A tegnapi napon reggel egy postakézbesítő járt nálam pénzküldeménnyel. Még most is gondolkodom azon, hogy mi hozhatta az illető kézbesítőt oly éktelen dühbe, talán csak nem az, hogy a küldő nevét elolvastam mielőtt nevemet bejegyeztem volna, mert — sajnos, az alantasabb állami közegeknél már nagyon is megszokott gorombasággal támadt rám az illető kézbesítő, hogy először a nevem irjam be és ne olvassassak. (!)

De hiszen csak jogom van megtudni először, hogy ki küldi a pénzt és milyen célból, mert e szerint vagy átveszem a küldeményt, vagy visszautasítom.

Felhívom e körülményre a m. kir. posta-és távirda-igazgatóság figyelmét.

Egy apácza-utcai üzletember.

TAVIRATOK.

A néppárt értekezlete.

Budapest, márcz. 1. (Sat. tud. táv.) Az országgyűlési néppárt ma d. u. 6 órakor saját helyiségében ülést tartott. Az értekezlet egyik fontos tárgya volt a párt újra alakítása. Az értekezleten ugyanis *Molnár* János apát az elnökségről, *Mócsy* Antal pedig az alelnökségről lemondottak s helyökbe a párt elnöké *Zichy* János grófot, alelnökké *Rakovszky* Istvánt választotta meg.

A kabinet iroda új főnöke.

Budapest, márcz. 1. (Saját tud. táv.) A király Ó Felsege kabinet irodájának főnökévé az elhunyt Pápay István helyére *König* udvari tanácsost nevezte ki.

A képviselőház feloszlata.

Budapest, márcz. 1. (Saj. tud. táv.) A *Neues Wiener Tagblatt* szerint a magyar képviselőházat a mostani ülés után feloszlítják és *új választások lesznek.*

Roseberry visszavonulása.

London, márczius 1. A Midlothian-Liberal-Association évi közgyűlésén, a melyet tegnap tartottak meg Edinburghban, a gyűlés vezetője bejelentette, hogy Roseberry lord lemondott az elnökségről és hozzátette, hogy Roseberry szakítani készül a liberális egyesületek más árnalataival is. Néhány londoni újság szerint ez az esemény arra vall, hogy Roseberry visszavonul az aktív politika teréről.

SZERKESZTOI POSTA.

Gramma Ödön kir. s. tanfelügyelő urnak. (*Helyben.*) Szives kérésére készségesen kijelentjük, hogy lapunk 47. számában G. D. jel alatt megjelent „Iskolás leányok szórakozásai” című cikket nem a kir. s. tanfelügyelő ur írta. Egyuttal örömmel fejezzük ki a felett, hogy nem szidták érte, hanem gratuláltak hozzá. Szives üdvözlét! — Ugyanezen tárgyban többeknek a szerző kitérőül hozzánk intézett kérdésére nem adhatunk választ; azt azonban elárulhatjuk — hisz ezt maga a cikk is elárulja — hogy igenis jól ismeri ezikkiró a helyi viszonyokat. Különben non quis, sed quid.

KÖZGAZDASÁG.

Mikor lesz a nagyváradi nagyvásár

A nagyváradi tavaszi országos nagyvásár a jövő héten kezdődik. A vásári napok a követ-

kezők: Gergely hetében márczius 9—10 péntek és szombat sertés- és juh-vásár, 11—12—13 vasárnap, hétfő és kedd termény-, barom- és ló, továbbá 14—15—16 vasárnap, hétfő, kedd, szerda, csütörtök és péntek, kézműipar és általános vásár.

Sorsolás. Ma tartották meg a fővárosi százmillió koronás kölcson hetedik sorsolását, melyen Halmos János polgármester elnökölt. Kihúztak 74 darab 200 koronás, 37 darab 1000 koronás, 92 darab 2000 koronás, 19 darab 5000 koronás és 3 darab 10.000 koronás kötvényt, melyek kamatozása ez évi szeptember hó 1-én megszűnik.

Nagyváradi hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradi piacon 1899. febr. hó 27-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 14.—13.40. Kétszeres buza 11.—10.40. Rozs 10.80—10.40. Arpa 10.40—10.— Zab 9.80—9.40. Tengeri: 9.60.—9.40. Borsó 28.—. Lencse 32.—. Bab 13.—. Köleskása 24.—. Burgonya 5.20. 100 kiló lángliszt 26.—. zsemlyeliszt 24.—. fehérkenyér liszt 22.50, barnakenyér liszt 20.—. széna fuvarral 4.20, szalma 1.—. Szalonna 96.—, 6 kiló zsup-szalma —12, 150 dkg alom-szalma —08. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus 96.—, öntött gyertya 90.—, Lámpaolaj —86. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —80. Pálinka —64, Szilva-pálinka 1.60. Szesz 1.90. 1 mm. kősz 21.44, nyers fagyú 46.—. olvaszt. fagyú 64.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 64.—, uj bor 43.—, mész 2.40, kemény faszén 3.40, puha faszén 3.—, kendermag 20.—. köles —.—. repce —.—, dió 40.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 40.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —20, szalonna 1.12, sertésus 98, juh-hus 68, veres hagyma 16, fog-hagyma 54, bors 2.—, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1899. évi február hó 27-ről. Tiszta buza körülbelül 600 hltr, kétszeres buza 120 hltr, rozs 260 hltr, árpa 90 hlt., zab 160 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 550 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 52 drb, félhizott 110, sovány 150, süldő 300, malacz: 380, hizott marha 18, jármás ökör 380 fejős tehén 260, borju 240, bivaly 10, juh és kecske 70, ló 624.

Marha ártáblázat 1899. február 27-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 610—665, egy pár másodrendű jármás ökör 480—570, egy pár harmadrendű jármás ökör 255—470, 1 drb fejős tehén 95—224. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 146—190. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—152. 1 drb. veres borju 28—42, 1 drb. fél éves borju 36—46, 1 drb egy éves borju 46—66, két éves borju 68—132. 1 drb hizott sertés 88—136, 1 pár fél éves 32—36, 1 pár egy éves sertés 44—64, 1 pár két éves sertés 68—114. 1 drb igás ló 130—200, 1 pár ökörbőr 34—44, 1 pár tehénbőr 24—32. 1 pár bojubőr 10—16, 1 pár lóbor 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A „Tiszántul” eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, márczius 1.	
Buza októberre	7.68
Buza áprilisra	7.42
Uj tengeri	5.17
Rozs okt.	6.81
Zab okt.	4.99
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 1.

Az irányzat csendes.	
Osztrák hitel	878.60
Magyar hitel	875.—

Allamvasut	830.50
Rimamurányi	319.—
Magyar jelzalog	231.50
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcson	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsde 1900. március 1-én.

Magyar aranyjardék 4%	98.50
Magyar koronajardék	93.80
Magyar vasuti kölcson aranyban 4,1/2%	100.75
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2,1/2%	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	94.—
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcson	163.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcson	141.50
Osztrák jardék papirban	99.25
Osztrák jardék ezüstben	99.15
Osztrák jardék aranyban	99.—
Osztrák korona jardék	99.—
Osztrák államsorsjegyek	137.—
Osztrák magyar bankrészevény	17.70
Magyar hitelbankrészevény	749.50
Osztrák hitelintézet részevény	757.—
Párisi vista	96.20
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.29
Németbirodalmi márka	118.15
London vista	242.50
20 márkás arany	23.62

DR. VUCKICS GYULA.

A hires

Haldek-féle

Elit-magvak

v. m. 95% csiraképeségű

Oberndorfi répamag

99 1/2% tisztaságú

Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Ö. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapesten, Károly-körút 9 s a vidéken **minden jobb üzletben**, mely magot tart.

A cég nagyváradi képviselői **Kappel J.** és **Fischer** urak Sonnenwirt-ház. Telefon 124 sz.

Hirdetmény.

A nagyváradi l. sz. püspökségi uradalom tulajdonát képező s a Nagyvárad-Belényes-Vaskóhi vasut magyar-gyepesi állomás rakodóján 1901. január 1-től 1903. december 31-ig raktározandott tűzifa készletből az uradalmi erdőhivatal által eladásra kijelölt mennyiség vételére és a raktározott tűzifakészletből uradalom rendeleteire, szükségletének Nagyváradon házhoz való szállítási vállalatra: zárt ajánlati eljárás hirdettetik.

Felhivatnak vállalkozók, hogy 4000 korona bántépénzzel ellátott zárt ajánlatukat 1900. évi április hó 2-án dél-

előtt 11 óráig Nagyváradon, Fő-utca 18. szám alatt levő uradalmi erdőhivatalnál nyujtsák be. A részletes szerződési feltételek ugyanott megtekinthetők, valamint az üzletre vonatkozó felvilágosítás is megszerezhető.

Ajánlattevő köteles ajánlatának benyújtása alkalmával a részletes feltételeket aláírni és ajánlatának elfogadása esetén értesítéstől vett 8 nap alatt bántépénznek elvesztése feltétele mellett, a szerződést aláírni.

Uradalom fentartja magának a jogát, hogy az ajánlatok bármelyikét szabadon választhassa.

Nagyvárad, 1900.

Urad. erdőhivatal.

UTOLSÓ HÉT
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÖRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT
NAGY JÖTEKONYSÁGI SORSJÁTEKANAK
FŐNYEREMÉNY: **100,000** KORONA.
EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELYEK
20%
LEVONÁSÁVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETETNEK.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

Legtisztább **BOROK** Magyar Hamisítatlan Legjobb Hegyi Legolcsóbb

CZEGLÉDY SÁNDORNAL
„Zöldfa“-szálloda, Nagyvárad,
Kényelmes szobák, modern étterem, kávéház.

Olcsó árak!

56 literen felül adónélkül.

ARJEGYZEK:

Saját termésű hegyi ujbór literje kicsinyben	—	frt 36 kr.	nagyban	—	frt 32 kr.
1885. Nagyváradi fehér	„	frt 40 kr.	„	—	frt 36 kr.
1886. Érmelléki fehér	„	frt 50 kr.	„	—	frt 46 kr.
1886. Erdélyi fehér	„	frt 40 kr.	„	—	frt 32 kr.
1885. Ménesi veres	„	frt 60 kr.	7/10 palack	—	frt 50 kr.
1886. Sashegyi veres	„	frt 50 kr.	„	—	frt 40 kr.
1885. Diószegi bakar	„	1 frt — kr.	„	—	frt 80 kr.
1886. Erdélyi rizling	„	1 frt — kr.	„	—	frt 80 kr.
1380. Szomorodni	„	2 frt — kr.	„	—	frt 50 kr.

Lakodalmak alkalmával
és azonkívül
bankettek és társasbédék,
a legfényesebb kiállításban úgy a „Zöldfa“-szállodában, mint magánlakásokon jutányos áron elvállaltatnak.

Állandó előfizelők étkezésre elfogadtatnak. szőlővesszők kaphatók.

Kétéves gyökeres, legfinomabb különféle fajú